

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Ve stavu nouze jsou lidé povinni pomáhat

Vláda České republiky vyhlásila v některých povodní nejvíce postižených regionech stav nouze. Tento fakt znamená mimo jiné přijetí mimořádných opatření i v pracovněprávní oblasti.

Krizové řízení je souhrn řídicích činností věcně příslušných orgánů zaměřených na analýzu a vyhodnocení bezpečnostních rizik, plánování, organizování, realizaci a kontrolu činností prováděných v souvislosti s řešením krizové situace. **Krizovou situací je mimořádná událost, při které vyhlásí příslušné orgány stav nebezpečí, nouzový stav nebo stav ohrožení státu.**

Po dobu stavu nouze může nastat několik situací:

1) Orgány krizového řízení (obce, kraje) mohou vyzvat lidi k **pracovní povinnosti**. Fyzické osoby jsou pak povinny vykonávat po dobu nezbytně nutnou určené práce, které jsou nutné pro řešení krizové situace (například stavět hráze). Tyto činnosti jsou lidé povinni provádět v místě, které určí orgán krizového řízení, a podle potřeb i nad rámec pracovní doby stanovené v pracovněprávních předpisech.

Obsah, rozsah a místo prací v rámci pracovní povinnosti v době nouzového stavu a stavu ohrožení státu **stanoví pracovním příkazem hejtman**. Pracovní příkaz musí obsahovat osobní údaje fyzické osoby, den a místo nástupu pracovní povinnosti, druh práce, předpokládanou délku plnění povinnosti, poučení a označení orgánu, který pracovní příkaz vydal.

2) Pokud je nutné, aby se lidé podíleli na jednorázových a mimořádných úkolech nezbytných pro řešení krizové situace (např. pomoc při evakuaci), mohou je orgány krizového řízení vyzvat k **pracovní výpomoci**. Tu jsou fyzické osoby povinny vykonávat v místě, které určí orgán krizového řízení, a podle potřeby i nad rámec pracovní doby stanovené v pracovněprávních předpisech.

Pracovní výpomoc v době krizového stavu ukládá **hejtman nebo obec**. Po ukončení této povinnosti vydají fyzické osobě **potvrzení**. To musí obsahovat osobní údaje fyzické osoby, den zahájení a ukončení pracovní výpomoci, počet odpracovaných hodin, druh a místo práce, poučení o náhradě a označení orgánu, který potvrzení vydal.

Fyzická osoba je **v době krizového řízení povinna** uposlechnout výzvy oprávněných orgánů krizového řízení, aby se zaevidovala z důvodu uložení pracovní povinnosti nebo pracovní výpomoci. Lidé jsou také povinni strpět omezení vyplývající z krizových opatření stanovených v době krizového stavu.

Plnění uvedených povinností mohou lidé **odmítnout pouze v případě, že by tato činnost mohla ohrozit buď jejich vlastní zdraví či život**, nebo by mohla ohrozit jiné osoby. Možnost odmítnout existuje také v případě, že jsou ukládané povinnosti **v rozporu se zákonem**.

Pokud člověk není schopen vykonávat uloženou pracovní povinnost nebo výpomoc **ze zdravotních důvodů**, musí tuto skutečnost doložit lékařským posudkem. Ten mu vystaví zdravotnické zařízení, které určí orgán, jenž vydal pracovní příkaz nebo uložil pracovní výpomoc.

Na výzvu příslušného orgánu krizového řízení jsou **právnícké osoby a podnikající fyzické osoby**

povinný podílet se na zpracování krizových plánů při přípravě na krizové situace. Dojde-li za krizového stavu k ohrožení života, zdraví, nebo pokud hrozí škody velkého rozsahu na majetku nebo životním prostředí, jsou právnické osoby a podnikající fyzické osoby povinny splnit úkoly, které jdou nad rámec opatření uvedených v krizových plánech, pokud jim tyto úkoly uloží hejtman nebo orgány obce.

Postiženým obcím **nabízejí pomocnou ruku také úřady práce** (ÚP), a to prostřednictvím vytvoření míst na veřejně prospěšné práce. Uchazeči o zaměstnání, kteří jsou vedeni v evidencích ÚP, tak mohou v případě zájmu starostů pomáhat při odstraňování následků povodní s tím, že úřady práce poskytnou prostředky na jejich mzdy.

Zdroj: MPSV ČR

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [České zaměstnavatele čeká zkouška férového odměňování](#)
- [Možnosti a meze obhajoby v souvislosti se šetřením porušení pravidel podle zákona č. 435/2004 Sb. o zaměstnanosti](#)
- [Platformová práce: Nenápadná revoluce v českém pracovním právu](#)
- [Švarcsystém a podnikání v IT - nelegální práce](#)
- [Aktuální úprava výpovědní doby dle zákoníku práce: komparace napříč Evropou](#)
- [Zaměstnanecké benefity dle ustanovení § 6 odst. 9 písm. d\) zákona o daních z příjmů v roce 2026](#)
- [Časté právní mýty o kamerách na pracovišti](#)
- [Implementace směrnice o transparentnosti odměňování v České republice](#)
- [Když zaměstnanec daruje krevní plazmu](#)
- [Plán kontrol inspekce práce pro rok 2026](#)
- [„Superdávka“ - proč dochází k posunu nároku a kdy bude vyplacena?](#)